

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

Ефективність роботи з розвитку зв'язного мовлення залежатиме від її систематичності й цілеспрямованості. Вирішальну роль у цьому процесі відіграють два фактори – мовне середовище і система навчально-тренувальних вправ.

Література:

1. Варзацька Л. О. Активізація мовленнєвої діяльності учнів // Початкова школа. – 1991. – № 2. – С. 28–31.
2. Варзацька Л. О. Методика розвитку зв'язного мовлення молодших школярів / Л. О. Варзацька, Л. М. Шевченко. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2001. – 204 с.
3. Коваль Г. П. Методика викладання української мови : навч. посіб. [для студ. педінст., гуманіст. універс., пед. коледж.] / Г. П. Коваль, Н. І. Деркач, М. М. Наумчук. – [2-ге вид., доопр. та допов.]. – Тернопіль : Астон, 2008. – 287 с.
4. Петнилюк М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості у євроінтеграційному контексті / М. Петнилюк // Українська мова та література в школі. – 2010. – № 2. – С. 2–8.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи / О. Я. Савченко. – К. : Абрис, 1997. – 415 с.
6. Шевцова Л. С. Методика застосування мовленнєвих ситуативних завдань: методичний посібник / Л. С. Шевцова. – Житомир, 2004. – 94 с.
7. Класифікація методів навчання [електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.novapedahohika.com/nolom-722.html>.
8. Верещака А. В. Уроки зв'язного мовлення у 3 класі [електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slideshare.net/zologym/3-40537784>.
9. Види вправ з розвитку мовлення молодших школярів на уроках читання [електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.startpedahohika.com/sotems-1127-6.html>

Колесніченко Л. О.*

ЗАСТОСУВАННЯ ФЛЕШ-ФІЛЬМІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

У статті розглядається суть технології флеш та особливості її застосування на уроках історії.

Значення освіти в сучасному світі велике, бо вона є найважливішим чинником формування якості суспільних відносин. Виняткова роль у цій справі належить школі. Вона повинна стати найважливішим фактором гуманізації суспільно-економічних відносин. Тому в школі необхідно виховати і підготувати до життя людей, здатних бути відповідальними за долю країни, забезпечити її інтенсивний розвиток.

Інтеграція України в Європейський та світовий освітній простір викликає необхідність переглянути деякі підходи до навчання, дослідити причини, що гальмують підвищення якості освіти та розробити нові більш ефективні, які б задовольняли потреби сучасного суспільства.

Сьогодні жодна людська діяльність не обходиться без

* © Колесніченко Л. О.

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

використання новітніх інформаційних технологій. Оволодіння навичками застосування цих технологій ще за шкільною партою багато в чому визначає успішність майбутньої професійної підготовки нинішніх учнів. Воно відбувається набагато ефективніше, якщо здійснюється не тільки під час вивчення інформатики, а й на уроках з інших предметів, зокрема історії, що дозволяє учням більш глибоко зрозуміти суть історичних процесів. Однак цей підхід висуває нові вимоги до підготовки вчителя-предметника, оскільки його рівень передбачає знання не тільки власного предмета, а й комп'ютерної техніки та широкого спектру програмного забезпечення. Для доцільного застосування останніх досягнень інформаційних технологій (ІТ) у викладанні шкільного курсу історії необхідним є створення нових методик викладання, заснованих на використанні сучасних ІТ [2].

У Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті зазначається, що одним із пріоритетів розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційних технологій, які розширюють можливості учнів щодо якісного формування системи знань, умінь і навичок, їх застосування у практичній діяльності, сприяють розвитку інтелектуальних здібностей, навичок самонавчання, створюють сприятливі умови для навчальної діяльності учнів і вчителя [2].

Однією з новітніх технологій, що дають можливість створювати інтерактивні навчальні продукти, котрі можна використовувати для колективного та індивідуального навчання з метою формування професійних умінь та навичок в умовах, наближених до реальних, є Flash технології.

Учені вже давно приділяють велику увагу використанню інформаційних технологій на уроках історії, їх ефективному застосуванню для підвищення результативності навчання. Зокрема, це праці К. Баханова, Л. Пироженко, Е. Пометун, Т. Лебідь. В останні роки це питання досліджували В. Недзельська, Ю. Комаров, О. Рубан, В. Дрібниця, О. Мокрогуз, П. Гевал, О. Худобець, Т. Ремех та ін.

Метою даної статті є дослідження можливостей Flash-технології та ефективності її використання на уроках історії.

Безперервне збільшення потоку електронної інформації – характерна риса сучасності. У школі електронні інформаційні ресурси використовують:

- 1) у процесі навчання при проведенні уроків;
- 2) при поглибленому навчанні і самоосвіті;
- 3) у позаурочний час (у роботі гуртків, клубів, факультативів).

Комплексне застосування техніки дає гарні результати, економить силу та час, забезпечує більшу переконаність викладання. Але бажані успіхи можуть бути досягнуті тільки тоді, коли вчитель систематично звертається до техніки.

Використання техніки дає можливість проводити з дітьми цікаві спостереження, порівнювати і зіставляти думки, факти чи

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

події, визначати відповідності або невідповідності фактів та власних міркувань. Педагоги не тільки знайомлять дітей з новим матеріалом, але й викликають у них інтерес і бажання зробити щось корисне.

Нові технології сприяють тому, щоб навчальний матеріал став доступним, цікавим, легко запам'ятовувався.

У сучасних умовах головним завданням освіти є не тільки отримання учнями певної суми знань, але і формування у них умінь і навичок самостійного набуття знань. В учнів, які активно працюють з комп'ютером, формується більш високий рівень навичок, умінь орієнтуватися в інформації, уміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки.

Підготовка вчителів з використанням ІКТ вимагає більше часу, ніж звичайних. Такі поняття, як сценарій уроку, режисура уроку – у даному випадку не просто новомодні терміни, а важлива складова підготовки до уроку. Потрібно продумати послідовність технологічних операцій, форми та способи подачі інформації.

Технологія Flash останнім часом стала популярною в галузях далеких від WEB-дизайну. Одна з таких галузей – розробка навчальних посібників.

Технологія Flash – це технологія векторної анімації у форматі Shockwave Flash (SWF) розроблена компанією Macromedia®. Такий підхід має більше переваг ніж традиційна кадрова анімація (avi, mpg). Векторна графіка – це суто математичний опис кожного об'єкта на екрані, який не вимогливий до ресурсів для відтворення, займає дуже мало місця, не змінюється під час масштабування і поворотів. Анімація виконується не на кожному кадрі, а тільки на ключових. На відміну від традиційних векторних редакторів і форматів векторної графіки, Flash відразу був зорієнтований на екранний перегляд, а не на друк. І це наближає якість картинки до фотографічної. Але головні переваги Flash приховані від очей глядачів Flash-роликів.

Контроль над звуком у Flash відбувається з точністю до одного кадру, і його використання обмежене лише уявою. Flash відображає звук кількома способами. Відтворювати можна незалежно від часу або з синхронізацією анімації та звукової доріжки. Існує також можливість змінювати рівень звуку для кожного каналу і використовувати ефект плавного збільшення чи зменшення звуку [3].

На цей час розробляється досить багато різноманітних електронних підручників, які, на жаль, створюються за традиційною схемою, тобто подають інформацію в текстовій формі з окремими вставками малюнків, схем, графіків. Але якщо на звичайному уроці учень може поставити уточнювальне запитання вчителеві, то під час дистанційного навчання це є проблематичним. І, взагалі, розповідати про процеси, які відбуваються в часі без зручної наочності досить складно. Тому під час

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

розробки електронних посібників та підручників було б доцільно використовувати анімаційні ролики, створені за допомогою Flash-технології, яка розрахована на використання в World Wide Web і має багато переваг.

На уроках історії найбільш доцільно Flash-фільм використовувати тоді, коли неможливо безпосередньо спостерігати досліджувані події, або коли словесне пояснення є малоефективним, а обсяг інформації, який подає підручник або Інтернет, занадто великий [1]. Важливо, щоб показ навчального фільму займав на уроці мінімально необхідний час. Застосовувати фільм можливо на початку уроку, відразу після організаційного моменту, актуалізації опорних знань і мотивації навчальної діяльності, також в середині і перед закінченням уроку. Усе залежить від вибору вчителя [4].

На початку уроку історії до Flash-фільмів можна поставити запитання: «Який процес (подію) демонструє фільм?» або «Прокоментуйте події, які відбуваються у фільмі, пояснюючи розташування сил супротивників та їх подальші дії». Це актуалізує знання учнів з попереднього уроку та налаштує на отримання нової інформації.

Показ можна здійснювати і під час пояснення нового матеріалу. Flash-фільми допомагають учителю викладати навчальний матеріал, який інколи важко пояснити так, щоб його всі учні зрозуміли, зокрема, бойові дії. Виділення об'єктів, пересування їх по екрану акцентує увагу учнів на головному в досліджуваному матеріалі, створює цілісну картинку. Після перегляду Flash-фільму корисно повернутися до документів, за допомогою яких вивчалася подія до демонстрації фільму.

Показ Flash-фільму також доцільно проводити і після вивчення навчального матеріалу за допомогою научних посібників (підручників, додаткової літератури тощо). Тоді його демонстрування є закріпленням та повторенням навчального матеріалу з метою поглиблення отриманих знань. Даний метод роботи дозволяє провести урок цікаво і нестандартно, закріпити отримані на уроці знання.

Flash-фільм на уроках історії дозволяє дітям наочно побачити ту чи іншу подію, відчутти свою причетність, зануритися в епоху, наочно побачити те, як відбувалася подія. Особливо корисні флеш-фільми на уроках історії під час вивчення битв (битва при Каннах, Куликовська, Полтавська, Бородінська, Сталінградська, битва за Дніпро тощо), бо вони наочно дозволяють учням побачити розташування сил супротивників перед битвою, хід бою та його підсумки. Просто на словах або схематично крейдою на дошці це зробити набагато складніше і немає повного розуміння подій, які відбуваються.

Також досить зручними Flash-фільми є під час вивчення життя первісної людини (виготовлення знарядь праці, полювання на мамонта), розгляду життя у стародавніх країнах Сходу, Греції та Риму (подорожі фінікійців, народні збори).

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

Набір малюнків у шкільному підручнику часто не дає можливості учням у повному обсязі зрозуміти процеси, які не притаманні сучасності, а Flash-фільм дозволяє це зробити за кілька хвилин.

Використання Flash-фільмів має багато позитивних моментів: від підвищення уваги учнів на уроках до високої якості знань зі складних тем.

Проведене серед учнів анкетування показало, що:

а) необхідність проведення уроків з використанням Flash-фільмів визнають 100% опитаних учнів;

б) 90% опитаних вважають, що уроки з використанням Flash-фільмів зацікавлюють, притягають зміною видів діяльності і наочністю;

в) 45% опитаних визнали, що саме уроки з використанням Flash-фільмів підштовхнули їх на більш глибоке вивчення інформатики та спроби створити власні Flash-фільми.

Ці дані наочно показують, що використання Flash-фільмів на уроках історії допомагає поглиблювати знання учнів, роблять для них урок привабливішим і, що важливо, учать їх орієнтуватися у величезній кількості інформації.

Але існують і труднощі використанням Flash-фільмів на уроках історії:

1) у багатьох школах немає необхідного обладнання для демонстрації;

2) недостатня комп'ютерна грамотність учнів;

3) немає вільного користування Інтернетом;

4) самостійно підготувати Flash-ролик може не кожен учитель;

5) на підготовку мультимедійного уроку витрачається більше часу ніж на підготовку традиційного уроку.

Власний досвід свідчить, що час, витрачений на підготовку уроків з використанням Flash-фільмів, виправдовує себе зокрема тим, що накопичені матеріали будуть використовуватись не один раз, їх можна змінити або доповнити.

Новітні технології з кожним днем все більше використовуються в освітньому процесі. Вони дозволяють вирішувати дуже важливі педагогічні завдання, такі як розвиток креативної особистості, активізація пізнавального інтересу, підвищення рівня мотивації при вивченні історії. Необхідно все-таки зауважити, що яскрава картинка на екрані – лише спосіб подачі матеріалу. Це односторонній рух. Найважливіше на уроці – це жива взаємодія вчителя й учня, постійний обмін інформацією між ними.

Отже, Flash-фільми в школі являють собою потужну інформаційну підтримку вчителю в організації навчального процесу, підвищують якість та ефективність навчальних методик.

Використання Flash-фільмів допомагає вчителю історії підвищувати мотивацію дітей до навчання предмета і призводить до цілого ряду позитивних наслідків:

– психологічно полегшує процес засвоєння матеріалу

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

учнями;

- мотивує живий інтерес до предмета пізнання;
- розширює загальний кругозір дітей;
- підвищує рівень використання наочності на уроці;
- підвищує інтерес до вивчення історії та успішність;
- сприяє більш повному засвоєнню теоретичного матеріалу;
- підвищує продуктивність праці вчителя та учнів на уроці.

Література:

1. Дрібниця В. О. Історична інформація в мережі Інтернет / В. О. Дрібниця // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 1. – С.31–32.
2. Недзельська В.М. Деякі аспекти використання комп'ютера на уроках історії та правознавства / В.М. Недзельська// Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – № 3. – С.37.
3. Технологія Flash, її особливості [електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.programmersclub.ru/alar-technology-flash/>
4. Використання Flash-технологій в навчальному процесі. [електронний ресурс] / Режим доступу: http://ito.vspu.net/Naukova_robota/data/Konkursu/2009_2010/boychyk_2009_2010/onyfrychych/files/MetRob/PedChit/2006_2007/Melnizyk.htm

Курят Л. А.*

ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ ТА СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ У ПРОФІЛАКТИЦІ ДИТЯЧОЇ БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано та узагальнено основні аспекти взаємодії школи та соціальних служб щодо профілактики дитячої безпритульності.

На сьогодні феномен дитячої безпритульності залишається значущою та актуальною проблемою, оскільки складні міжнародні відносини з країною-агресором, а також соціально-економічні, політичні перетворення призвели до збіднення значної кількості сімей, які як за економічними, так і за культурно-духовними показниками знаходяться на рівні зубожіння; поглиблення конфліктів між поколіннями, нівелювання життєвої моралі, збільшення кількості неповних сімей та сімей, які ведуть аморальний спосіб життя. Криза інституту сім'ї призвела до зростання кількості дітей, що залишилися без піклування батьків. Їх налічується понад 700 тисяч, причому тільки 7% є фактичними сиротами, а інші – це сироти при живих батьках. Тільки за останні два роки чисельність осіб, позбавлених батьківських прав, збільшилася в чотири рази [2, с. 7].

Ситуація, що склалася, вимагає переосмислення завдань та методів роботи для підвищення ефективності соціальної профілактики безпритульності дітей та підлітків.

Зростаюче число дезадаптованих дітей вимагає не тільки

* © Курят Л. А.